

Castellà aplicat

Bons companys de la revista RONSANA!

Amics tots!

He cregut convenient, avui, tenint en compte els corrents de bilingüisme que s'imposen per la nostra terra, en lloc de fer la meva habitual lliçó en la nostra llengua vernacle, fer-vos una petita classe de castellà aplicat. Naturalment, m'adreço, únicament i exclusiva, als catalans autòctons, perquè «no hagan una como un cuévano» o bé «no metan los pies en el cubo».

Cal parlar bé, «limpio y pelado», i, sobretot, «abrir unos ojos como naranjas» a fi i efecte de «no llegar a misas dichas», perquè no ens titllin de «benditos del capazo». No es tracta pas de «ir de bolido» ni de «ocultar el huevo». Els catalans no volem «beber aceite» ni «gírar hoja» ni molt menys «huir de estudio». No volem que quan ens sentin parlar, diguin que «hay para alquilar sillas». No. Nosaltres hem de fer els possibles i, fins i tot, els impossibles per tal de no «hacer salado» o de no «enseñar la cebolla» o bé de no «hacer el melocotón».

No cal dir que trobarem molts «rompecuellos», que haurem de «sacarse el sueño de los ojos», i, sovintment, «mirar delgado». Però, ens hem d'esforçar. Llavors, tothom diria que «hacemos un buñuelo» i que ens agrada «dar la hojalata». I, aleshores, «Dios nos guarde de un ya está hecho». I no hem pas de «reñir por un tres y no nada». Ara bé, abans de «llegar a las tres piedrecitas», no tenim que ser «cornudos y pagar la bebida» com hem fet durant tants «años y cerraduras», ni quedar-nos tan frescos, «como si me llamasen Lucía». Ara és qüestió de «ir a palmos» i de no «beberse el entendimiento».

«De golpe y vuelta», ja comprendreu que no sempre hem de «cargar con los barquillos», sinó que ha arribat el temps de «vernos las orejas». Es clar que no tot serà «soplar y hacer ampollas». De tant en tant, potser haurem de «lanzar alguien a nodriza». Però, mentrestant, cal fer la «vivo-vivo» i «hacer los ojos grandes», perquè no «hagamos un pedo como una bellota». I si convé, «mudos y a la jaula».

Ara bé, amics, tots, no es tracta pas de «poner cara de manzanas agrías» ni «cara de tres dioses», per molt que «nos silben las orejas» o que tot sembli un «órgano de gatos». Al contrari, quan ens vegin, que tots diguin de cada un de nosaltres que «hace un gozo que enamora».

Aquells que «tenemos el culo alquilado», aquells que diem que en aquest món «no hay un palmo de limpio», en el fons de cor (no ens hem pas d'enganyar) també ens agradaria «revolver las cerezas» com també «cortar el bacalao» o bé «vivir con la espalda derecha», i, si més no, «sacar habas de olla» o bé «huir de hambre y de faena».

Perquè si sempre hem de «sacar fuego por las muelas» o bé hem de deixar trepitjar el «ojo de piojo» o que qualsevol ens «salga con un cirio roto» o bé «nos haga ver la madrina», francament, ja estem més que tips que ens pugin «a cuello y cordero» i que la cosa continuï sent un «nido de razones». També ens agradaria «mamárnoslas dulces» i no ser tant «del morro fuerte».

Els catalans que som «despejados como un guisante» i que de tot «sabemos un nido», hem de recordar, «entre poco y demasiado», que «músico pagado no hace buen sonido». Hem d'estar alerta de no fer una «metida de pies» perquè no ens diguin que això són «higos de otro cesto».

Encara que digueu potser que «parezco el culo de Jaimito», avui que no hi ha «ropa extendida» i malgrat que potser ja us faci «pesar higos», us diré que «la madre de los huevos» no es «levantar el campo» ni «tocar el dos» com tampoc «ir a esparcir las nubes».

Malgrat que intueixo que algú creu que «charlo más que diez y seis» o bé «por los descosidos», i si bé «es tarde y quiere llover», us haig de recordar que no és qüestió de «envuelve que hace fuerte». És qüestió de «hablar sin embudos» perquè «no perdamos bueyes y esquilas». Cal que tots sapiguem «el pan que se da», a fi i efecte de no «tener la cabeza como un tambor» i que no hi hagi «una mano de hongos», i, llavors, tinguem «un gozo sin alegría».

Nosaltres gairebé sempre hem estat uns «sueñator-tillas». I també moltes vegades hem tingut «un pan en el ojo». Però, ara, «ya somos por el trozo» i no podem dir alegrement «y un borrego negro con patas rubias». No ens podem posar «algodón flojo» a les orelles «sin suelta ni vuelta». Això fóra «tener un perdigón en el ala».

Encara que hi ha moments de «echar el sombrero al fuego», perquè tot agafa un «color de perro cuando huye», no podem «verterla» ni ser uns «cabezas verdes» ni «tener las manos agujereadas». Ja comprendreu que «ahora le hacen el mango», que no ens agrada treballar a «precio hecho» i que tenim «golpes ocultos».

Avui que ens hem posat de «veintitún botones» per tal d'assistir a aquest simpàtic sopar de germanor, hem de procurar «de bello nuevo» que les coses no «se hagan malbien». No vulguem tenir «gorrioncitos en la cabeza» ni tampoc «tirar de cinta» ni «tener un rey en el cuerpo», perquè aleshores tot això serien «ochos y nueves y cartas que no ligan» i fariem «reir por los bolsillos» i ens prendrien per uns «tocados de la seta», o bé ens dirien que som uns «sacos de mal provecho» i fins podríem «hacer la muerte de un polluelo».

«A horas de ahora» us desitjo a tots molta sort i que pugueu dir que no «enseñaréis el latón» i que no sereu cap «cabeza grande». I, amb el temps, tant si sou del «puchero» com si no, pugueu proclamar ben fort que sou un «pozo de dineros».

I no vull cansar-vos més. Crec que amb aquestes breus lliçons, quan parlem en castellà no «haréis el cocido» ni us «veréis en un hervor» ni fareu l'efecte de «venir del huerto». Jo, avui, «ya os he hecho cinco céntimos» del bon castellà que envejaria el propi Cervantes.

Definitivament, «se acabó el brócoli». Que per molts anys ens puguem reunir tots plegats i Déu vulgui que triguem molt a «hacer el pato».

Visca la nostra revista «RONSANA»!

R. Munné i Coll

Carpintería mecánica

Andrés Torner

El Rieral
Teléfono 844 80 59

SANTA EULALIA DE RONSANA